Puolustusministeriö NEUVOSTORAPORTTI PLM2016-00047

PO Keksi Meiju(PLM), Krista Salo (PLM) 16.11.2016

Asia

Ulkoasiainneuvosto ml. puolustusministerit 14.-15.11.2016 ja Euroopan puolustusviraston johtokunta ministerikokoonpanossa 15.11.2016

Kokous

14.11.2016 - 15.11.2016

Ulko- ja puolustusministerit keskustelivat 14.11. yhteisistunnossa EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian toimeenpanosta turvallisuuden ja puolustuksen alalla. Jäsenmaat hyväksyivät puolustusta ja turvallisuutta koskevat neuvoston päätelmät ja toivottivat tervetulleeksi korkea edustaja Mogherinin turvallisuuden ja puolustuksen toimeenpanosuunnitelman.

15.11. puolustusministerit aloittivat Euroopan puolustusviraston (EDA) johtokunnan kokouksella. Mogherini korosti EDA:n keskeistä roolia 14.11. hyväksytyissä neuvoston turvallisuutta ja puolustusta koskevissa päätelmissä, Euroopan puolustuksen alan toimintasuunnitelman (EDAP) jatkotyössä ja EU-Nato-yhteistyön kehittämisessä. EDA:n johtokunta hyväksyi vuoden 2017 budjetin.

EDA:n kokouksen jälkeen puolustusministerit jatkoivat keskustelua ulkoasiainneuvostossa. Työistunto keskittyi EU-Nato-yhteistyöhön Varsovassa allekirjoitetun yhteisjulistuksen pohjalta ja kriisinhallintaoperaatioihin. EU ja Nato esittelevät yhteisjulistuksen toimeenpanoasiakirjan neuvostoilleen joulukuussa. Jäsenmaat antoivat yhteistyölle ja sen toimeenpanon etenemiselle vahvan tukensa. Naton pääsihteeri Stoltenberg osallistui osaan istunnosta. Stoltenbergin mukaan EU:n puolustuksen kehittäminen vahvistaa Natoa.

Lyhyt keskustelu sotilaallisista kriisinhallintaoperaatioista keskittyi Välimerelle. Mogherini loi katsauksen EUNAVFOR MED Sophian uusiin tukitehtäviin (Libyan rannikkovartioston kouluttaminen ja YK:n asevientikiellon valvonta).

I EU:n globaalistrategian toimeenpano turvallisuuden ja puolustuksen alalla

Turvallisuutta ja puolustusta käsiteltiin myönteiseen sävyyn. Jäsenmaat vaikuttivat tyytyväisiltä neuvoston päätelmiin kirjattuun tavoitetasoon ja toimenpide-esityksiin. Prosessi sai osakseen myös kritiikkiä. Todettiin, että EU:n tulee tehdä enemmän turvallisuuden ja puolustuksen eteen. Peräänkuulutettiin EU:n ja Naton toiminnan täydentävyyttä. Toisaalta painotettiin, että vahva EU on myös Naton etu. USA:n vaaleihin viitattiin useassa puheenvuorossa. Osa jäsenmaista painotti tässä

yhteydessä yhtäältä taloudellista panostusta puolustukseen, toisaalta komission välineiden hyödyntämistä puolustuksen. Askeleet EU:n kriisinhallintarakenteiden kehittämiseksi todettiin tervetulleiksi. Siviilikriisinhallinnalta toivottiin nopeampaa reagointia koko konfliktisyklin aikana sekä prioriteettien määrittämistä.

Neuvoston päätelmät määrittelevät EU:n tavoitetason kolmen strategisen prioriteetin varaan: kriisinhallinta, kumppanien tukeminen sekä unionin ja kansalaisten suojelu. Mogherini painotti, että Euroopan suojelu ei tarkoita yhteistä puolustusta ja että YTPP on ulkoisen toiminnan väline. Yhteistyö kumppanien, erityisesti Naton ja YK:n kanssa on välttämätöntä, mutta samalla EU:lla on oltava kyky itsenäiseen toimintaan. Kyse on YTPP:n panoksesta tämän päivän ja huomisen turvallisuuskysymysten ratkaisuun osana laajempia EU-toimia. Mogherini huomautti, että turvallisuus ja puolustus on yksi työraide EU:n globaalistrategian (EUGS) laajemmassa toimeenpanossa. Muut raiteet ovat EU-Nato-yhteistyö ja Euroopan puolustusalan toimintasuunnitelma (EDAP). Nämä täydentävät joulukuun Eurooppa-neuvostoon vietävän puolustuskysymysten kokonaisuuden.

II Euroopan puolustusvirasto EDA:n johtokunta

EDA:n johtokunnan avauspuheenvuorossaan Mogherini korosti EDA:n keskeistä roolia 14.11. hyväksytyissä neuvoston turvallisuutta ja puolustusta koskevissa päätelmissä, Euroopan puolustuksen alan toimintasuunnitelman (EDAP) jatkotyössä ja EU-Nato -yhteistyön kehittämisessä. Hän korosti resurssien merkitystä viraston toiminnassa tässä uudessa tilanteessa ja toivoi jäsenmailta suopeaa suhtautumista budjettiesitykseen. Jäsenmaiden puolustusbudjetit ovat olleet kovassa paineessa viime vuosina, mutta nyt kehitys on menossa parempaan suuntaan. On tärkeää, että kasvavat resurssit kohdennetaan tehokkaasti ja vältetään päällekkäisiä toimintoja.

EDA:n johtokunnassa hyväksyttiin budjetti vuodelle 2017. Budjetin osalta ei saavutettu korkean edustajan esittämää 32.5 miljoonaa euroa, mutta siihen hyväksyttiin inflaatiokorotus eli puoli miljoonaa euroa. EDA:n budjetiksi hyväksyttiin siten 31 miljoonaa euroa, mikä tarkoitti budjetin kasvua ensimmäistä kertaa kuuteen vuoteen. Koska viraston kolmen vuoden työohjelma (2017–2019) on rakennettu Mogherinin budjettiesityksen pohjalta, sitä joudutaan muuttamaan. Asiaa koskeva uusi valmistelukokous pidetään marraskuun lopussa ja päätös tehdään sen jälkeen kirjallisessa menettelyssä.

III EU-Nato-yhteistyö ja kriisinhallintaoperaatiot

Jäsenmaat antoivat EU-Nato-yhteistyölle ja sen toimeenpanon etenemiselle vahvan tukensa. EU ja Nato esittelevät Varsovan yhteisjulistuksen toimeenpanoasiakirjan neuvostoilleen joulukuussa. Asiakirja sisältää 14 toimenpide-ehdotusta yhteisjulistuksen kaikilta yhteistyön alueelta.

Naton pääsihteeri ilmaisi vahvan tuen EU:n puolustusyhteistyön kehittämiselle ja toivotti tervetulleeksi EU:n edellisen päivän päätökset. EU:n ja Naton yhteistoiminnan kehittäminen on erityisen ajankohtaista, sillä se on myös keino vahvistaa transatlanttista yhteistyötä. Heinäkuun yhteisjulistuksen toimeenpano etenee, ja pöydälle on tulossa paljon esityksiä. Seitsemästä yhteistyöalueesta nopeimmin on edetty merellisen turvallisuuden alalla (Sea Guardianin ja EUNAVFOR MED Sophian yhteistyö).

Stoltenbergin mukaan on täysin väärin puhua EU:n ja Naton välisestä kilpailusta, sillä organisaatioiden jäsenmaat ovat pitkälti samat. On hyvä, että moni on välittänyt näitä viestejä. Stoltenberg kuitenkin varoitti, että "asiat tulee hoitaa oikein": tässä mielessä on erinomaista, miten Mogherini on korostanut, ettei EU:n puolustuksen kehittämisessä ole kyse EU-armeijasta, yhteisestä puolustuksesta tai Shapen kaltaisesta päämajasta. Puolustusyhteistyön kehittäminen vahvistaa niin EU:ta kuin Natoa. On tärkeä varmistaa, että suorituskyvyt ovat niin EU:n kuin Naton käytettävissä.

Lyhyt keskustelu sotilaallisista kriisinhallintaoperaatioista keskittyi Välimerelle. Mogherini loi katsauksen EUNAVFOR MED Sophian uusiin tukitehtäviin. Libyan rannikkovartioston koulutus on alkanut hyvin.

Suomen edustajat

Ulkoministeri Soini, puolustusministeri Niinistö

Liitteet

Viite

Asiasanat	kriisinhallinta, Libya, NATO, puolustusvirasto, Välimeri, YTPP, puolustuspolitiikka
Hoitaa	**PLM, UM**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PE, SM, STM, TEM, TPK, VM, VNK, YM